

8.3.2021

Espoon kaupunki
Sosiaali- ja terveystalautakunta
PL 1
02070 Espoo

Espoo	Kirjamo
Espo	Facsimilitur
Saap.	111-03-2021
Anl.	
No	No.
Nr	kl.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen määräaikojen valtakunnallinen valvonta

ASIA

Valvira ja aluehallintovirastot valvovat kuntien myöntämän täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotukihakemusten käsittelylle asetettujen määräaikojen toteutumista Terveyden – ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) toimeentulotukilain 14 f §:n mukaisen tiedonkeruun perusteella.

Perustoimeentulotuki siirtyi kunnilta Kansaneläkelaitoksen (Kela) hoidettavaksi vuoden 2017 alusta.

THL:n tekemän lokakuun 2020 tiedonkeruun perusteella ilmeni, että Espoon kaupungin kyselyyn antamien vastausten perusteella toimeentulotuen käsittelyajoissa ilmeni viivytyksiä. Espoon toimeentulotukihakemuksista viidessä (5) prosentissa (146 kpl) käsittelyaika ylitti lakisääteisen määräajan vähintään yhdellä päivällä. Aluehallintovirasto pyysi Espoota antamaan selvityksen toimeentulotuen käsittelyaikojen viivästymiseen johtaneista syistä ja toimenpiteistä, joihin kunnassa on ryhdytty tilanteen korjaamiseksi.

SELVITYKSET

Espoon sosiaali- ja terveystalautakunnan vastaus selvityspyyntöön on saapunut aluehallintovirastoon 12.2.2021.

Selvityksen mukaan Espoon Aikuisten sosiaalipalveluissa seurataan viikoittain toimeentulotuen palvelutakuun toteutumista. Toimeentulotukea myöntävien toimintojen johto ja esimiehet seuraavat toimeentulotuen käsittelyaika viikoittaisella palvelutakuuseurannalla, jossa tilannetta on eritelty toimintoittain. Tämän tilaston pohjalta on käsitys ollut, että palvelutakuu toteutuu lähes 100%. Todellinen luku oli 95 %. Toimeentulotukihakemuksia oli lokakuussa yhteensä 2681 kappaletta, joista 146 (5%) käsittelyaika ylitti lakisääteisen määräajan vähintään yhdellä päivällä.

Espoon aikuissosiaalityössä ja maahanmuuttajapalveluissa on nimetty vastuullinen johtava sosiaalityöntekijä, joka seuraa asiakastietojärjestelmästä toimeentulotukihakemusten jonoa ja jakaa tarvittaessa hakemuksia kiireellisesti käsiteltäviksi. Seniorineuvonta ja

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

palveluohjaus Nestorissa päivystävä sosiaalityöntekijä seuraa asiakastietojärjestelmästä toimeentulotukihakemusten jonoa ja käsittelee sekä tarvittaessa jakaa hakemuksia kiireellisesti käsiteltäväksi.

Selvityksen mukaan osa toimeentulotuen vireillepanoista on jäänyt piiloon viikoittaisesta seurannasta, koska ne on laitettu vireille organisaatioissa, joissa toimeentulotukea ei myönnetä. Joissain tilanteissa yksiköiden välinen työnjako on aiheuttanut viivästystä. Jatkossa tarkastetaan tilastointi- ja seurantaprosessit ja selvittään asiakastietojärjestelmän ja tilastointityökalun mahdolliset tekniset virheet.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

RATKAISU

Aluehallintovirasto kiinnittää Espoon sosiaali- ja terveyslautakunnan huomiota siihen, että toimeentulotukihakemukset tulee käsitellä laissa säädettyssä määräajassa.

Perustelut

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Lain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Toimeentulotukilain 14 a §:n mukaan toimeentulotukiasia on käsiteltävä kiireellisessä tapauksessa samana tai hakemusta seuraavana arkipäivänä tai viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Päätös hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta koskevan hakemuksen johdosta on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään sanotun kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, jos hakemuksen saapumisesta on tuolloin kulunut enemmän kuin seitsemän arkipäivää. Jos hakemus on puutteellinen, asiakkaalle on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta annettava tai lähetettävä yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa. Päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä. siitä, kun täydennetty hakemus on saapunut. Päätös toimeentulotuen myöntämisestä on pantava viivytyksettä täytäntöön.

Aluehallintovirasto toteaa, että jokaisella asiakkaalla on oikeus saada toimeentulotukihakemuksensa käsiteltyä sille säädettyssä määräajassa. Toimeentulotuen viimesijaisuus ja sen perusoikeutta turvaava luonne edellyttävät kunnan huolehtivan siitä, että toimeentulotukea koskevien asioiden käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja ja toimeentulotukilain asettamia määräaikoja noudatetaan. Toimeentulotuen hakijan toimeentulotukiasia tulee käsitellä viivytyksettä ja tuen hakijan tulee saada ajoissa tarvitsemansa apu. Myös hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta

viivytystä. Toimeentulotuen määräaika koskee toimeentulotukilain 7 a ja b §: ien mukaisen perustoimeentulotuen lisäksi myös lain 7 c §:n tarkoittamaa täydentävää toimeentulotukea sekä lain 13 §:n tarkoittamaa ehkäisevää toimeentulotukea.

Aluehallintovirasto korostaa, että toimeentulotukilaissa (14b § ja 14c §) säädetyt määräajat ovat ehdottomia. Jokaisella asiakkaalla on oikeus saada päätös toimeentulotukihakemukseensa laissa säädetyssä määräajassa. Toimeentulotuen viimesijaisuus ja sen perusoikeutta turvaava luonne edellyttävät kunnan huolehtivan siitä, että täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja, jotta toimeentulotukilaissa asetettuja määräaikoja voidaan noudattaa.

Aluehallintoviraston Espoosta saaman selvityksen mukaan toimeentulotukihakemusten käsittelyn viivästymisen syynä on ollut hakemusten laitto vireille organisaatioissa, joissa toimeentulotukea ei myönnetä. Selvityksen mukaan korjaavana toimenpiteenä tarkastetaan toimeentulotuen käsittelyn tilastointi- ja seurantaprosessit ja selvittää asiakastietojärjestelmän ja tilastointityökalun mahdolliset tekniset virheet.

Aluehallintovirasto korostaa, etteivät organisaation sisäiset työn organisointiongelmien saa vaikuttaa lakisääteisten palveluiden saamiseen. Aluehallintovirasto kiinnittää Espoon toimeentulotuesta vastaavan sosiaali- ja terveystalokunnan huomiota ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen määräaikojen noudattamiseen ja kehottaa lautakuntaa huolehtimaan omavalvonnalla siitä, että jatkossa toimeentulotuen käsittelyajat ovat lain mukaiset.

Aluehallintovirasto valvoo Espoon toimeentulotuen määräaikojen toteutumista seuraavan tiedonkeruun avulla. Mikäli määräaikojen ylityksiä ilmenee, aluehallintovirasto ryhtyy tarvittaviin ohjaus- ja valvontatoimenpiteisiin.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suomen perustuslaki (7131/1999) 19 § ja 22 §
Hallintolaki (434/2000) 23 §
Sosiaalihuoltolaki (710/1982) 3 § ja 57 §
Laki toimeentulotuesta (1412/1997) 7 a, b, c §, 13 §, 14a, b, c §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ei sosiaalihuoltolain 57 §:n 3 momentin mukaan voi hakea muutosta valittamalla.

LISÄTIETOJEN ANTAJA

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Sari Luukko, p. 029 501 6000

Sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Maija Gartman

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Sari Luukko

SUORITEMAKSU

Päätös on maksuton

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Tämä asiakirja ESAVI/37900/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/37900/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Luukko Sari 08.03.2021 13:52

Ratkaisija Gartman Maija 08.03.2021 14:42